

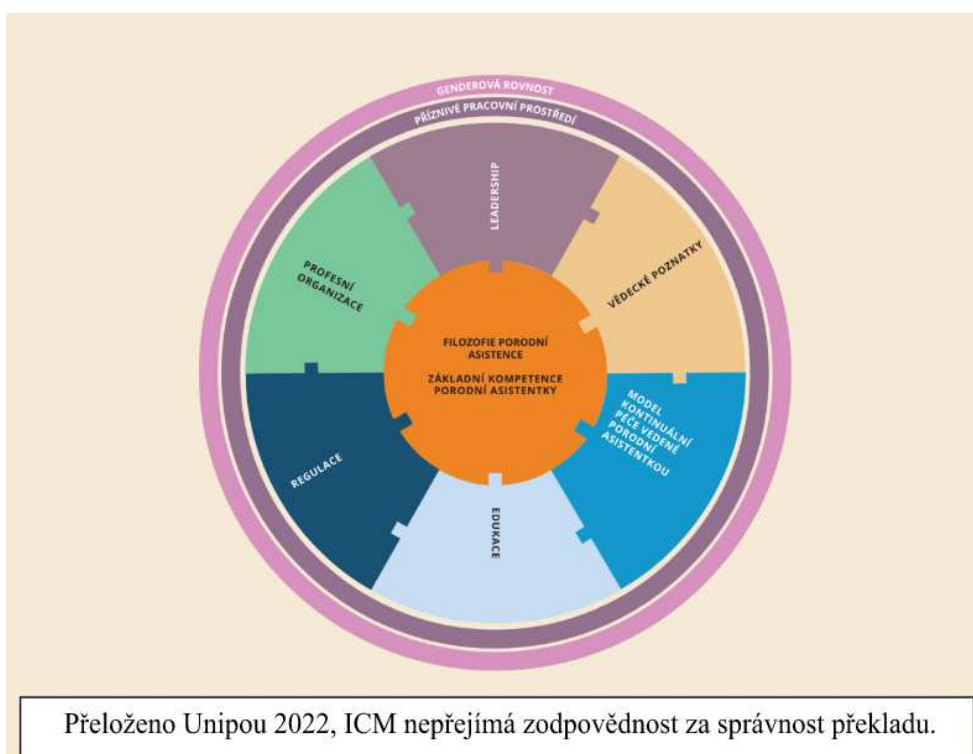
Revidovaná verze profesního rámce ICM 2021

Revidovaný model profesního rámce nahrazuje a rozšiřuje stávající model ICM (Mezinárodní konfederace porodních asistentek), který se opíral o tři pilíře: vzdělání, regulaci a profesní organizace. Tyto tři pilíře profese PA byly postaveny na základních kompetencích PA a později byl do profesního rámce přidán i výzkum. Viz obrázek níže.

K vytvoření nového profesního rámce vedlo uvědomění, že stávající model dostatečně nereflektuje profesi a všechny aspekty, které ji určují. Stávající model například nezohledňoval jedinečnost profese postavené na její unikátní filozofii. Nový model profesního rámce porodní asistence poukazuje na aspekty, které profesi utváří, a směr, kterým se profese PA může ubírat a vyvíjet. Pochopení rozsahu profese, nejen porodními asistentkami, jinými profesemi, ale i širokou veřejností a jeho následná komunikace, může napomoci k nastavení systémových změn v jednotlivých zemích. Tento model lze použít rovněž pro advokacii profese porodní asistentky a upevnění její pozice ve zdravotnickém systému.

V samotném centru nového profesního rámce je **filozofie porodní asistence** a základní neboli minimální **kompetence**. Kolem tohoto středu jsou seskupené další aspekty: **vzdělání, regulace, profesní asociace / organizace, výzkum, kontinuita péče porodní asistentky a leadership**. Vše je zaštitěno **podpůrným prostředím**, které nám umožňuje tyto aspekty naplňovat, a **genderovou rovnocenností**. Všechny aspekty jsou vzájemně propojené - zapadají do sebe jako kousky skládačky. Oslabením jedné oblasti profese dochází automaticky k oslabení dalších oblastí a naopak posílením jedné dochází k posílení všech ostatních.

Filozofie profese porodní asistence je jedinečná, reprezentuje její základní hodnoty a ovlivňuje vše, co profesi utváří. Filozofie profese podle ICM je založená na etických principech spravedlnosti, rovnosti a respektu k lidské důstojnosti. Porodní asistentky hájí a podporují reprodukční a sexuální zdraví žen, ženská práva a v rámci poskytování péče respektují etnickou a kulturní diverzitu. Filozofie profese také vychází z předpokladu, že poskytovaná péče je přirozeně holistická a kontinuální a je založená na pochopení sociální, emocionální, kulturní, spirituální, psychologické a fyzické zkušenosti žen. Péče by také měla podporovat emancipaci, zdraví, sociální status a sebedůvěru žen. Porodní asistentky poskytují svoji péči v rovném, partnerském neautoritativním vztahu k těhotné ženě.

Základní kompetence porodních asistentek - kompetence byly revidovány ICM v roce 2019 a jsou rozděleny do 4 kategorií: prekoncepční a prenatalní péči, péči během porodu, péči o ženu a novorozence a kontinuální péči v průběhu celého těhotenství, porodu a poporodního období. Kompetence jsou úzce propojeny s dalšími prvky profesního rámce jako je filozofie profese,

vzdělávání, model kontinuity péče, regulace profese a profesní organizace. Proto, aby porodní asistentky mohly plně uplatňovat svoje kompetence, potřebují příznivé prostředí.

Vzdělávání - každá profese má svůj vlastní soubor znalostí a porodní asistentky mají znalosti, které nemá žádná jiná profesní skupina. Přestože jiné zdravotnické profese sdílejí znalosti z oblasti fyziologie těla, porodní asistentky vnímají fyziologii specifickým způsobem skrze optiku těhotenství, porodu, poporodního období, sexuálního a reprodukčního zdraví. Porodní asistence je také jediný obor, který má celosvětové standardy vzdělávání. [ICM revidovalo globální standardy v roce 2020 a 2021.](#)

Regulace slouží k zajištění poskytování autonomní a bezpečné péče. Vymezuje rozsah poskytované péče, rozsah vzdělání, registraci PA, obnovování licencí, disciplinární řízení v rámci profese, etické standardy a kodex. Regulace profese závisí na právním ukotvení jednotlivých zemí. ICM v roce 2011 vytvořila Globální standardy pro regulaci porodní asistence a Mezinárodní etický kodex pro porodní asistentky.

Asociace - profesní organizace jsou klíčovým elementem profese. ICM sdružuje přes 140 členských organizací porodních asistentek ve 120 zemích světa a reprezentuje přes 1 milion PA. Jednotlivé asociace jsou důležité pro podporu, rozvoj a reprezentaci profese PA.

Výzkum a jeho poznatky určují vývoj profese. Výsledky výzkumu poukazují například na to, že kontinuální model péče poskytovaný jednou PA nebo malou skupinou PA je nevhodnějším modelem péče jak pro ženu tak pro profesní spokojenost PA. Péče by měla vycházet z evidence based poznatků. Je nezbytné, aby výzkum prováděly porodní asistentky. Výsledky výzkumu mohou podpořit a posílit samotnou profesi.

Kontinuální model péče - model péče poskytovaný jednou porodní asistentkou nebo malou skupinou porodních asistentek v rámci prenatální péče, péče při porodu a po porodu. Tento model péče vede ve vyspělých zemích ke snížení novorozenecké úmrtnosti, předčasných porodů, mrtvě narozených dětí, využití epidurální analgezie, epiziotomií a instrumentálních porodů, ke zvýšenému počtu spontánních vaginálních porodů a větší spokojenosti žen bez zvýšení rizika újmy. Tento model péče slouží ke vzájemnému poznání a vybudování vztahu mezi porodní asistentkou a ženou.

Leadership - "Nehleď na to v jakém kontextu vykonáváme svoji praxi, způsob, jakým pracujeme, možná nepřinese změny hned, ale uvědomění si, že jsme leadery, pomáhá zvědomit to, že reprezentujeme změnu, které chceme dosáhnout."

Pozice porodní asistence závisí na silném leadershipu a reprezentaci v rámci profese na každé jednotlivé úrovni. Každá porodní asistentka je leader. Způsob, jakým pracuje porodní asistentka se ženou a jak se k ní vztahuje, utváří ženino prožívání jejího těhotenství, vnímání jejího těla, práv a zážitku toho, co to znamená být respektována. Leadership je nezbytný i v oblasti vzdělávání a regulace, v klinické praxi i na národní úrovni. Zastoupení porodních asistentek je nezbytné v utváření regulace profese v oblasti legislativy.

Příznivé pracovní prostředí je „prostředí, které si váží porodních asistentek a respektuje je a které si váží žen a respektuje je“. Proto, aby porodní asistentky mohly dělat co nejlépe a nejefektivněji svoji práci, potřebují prostředí, ve kterém jsou respektovány a podporovány. ICM v současné době vytváří pokyny a implementační guideliny, které mají objasnit, co je myšleno pojmem podpůrné prostředí.

Tyto pokyny by měly být dále komunikovány na úrovni ministerstev zdravotnictví jednotlivých zemí a profesních organizací a vést ke strukturálním a organizačním změnám.

Genderová rovnost - profese porodní asistentky je převážně profesí žen. Z tohoto důvodu na ni má hluboký vliv přetrvávající genderové znevýhodnění. Dále pak je nezbytné, aby v rámci profese byla zohledňována diverzita, byly rozpoznány předsudky v rámci institucí na základě rasismu, sexismu a ageismu. ICM propaguje model JEDI (justice, equity, diversity and inclusion) spravedlnost, rovnost, rozmanitost a inkluzi.

Video představující profesi porodní asistence v celé jeho šíři:

<https://www.internationalmidwives.org/our-work/policy-and-practice/icms-professional-framework-for-midwifery.html>

Link na celé znění materiálu:

<https://www.internationalmidwives.org/assets/files/general-files/2021/12/professional-framework-en.pdf>

Zpracovala: Petra Ann Kovaříčková

kovarcikova@unipa.cz